

Wojciech Kochlewski - Bibliofil Młociński

email: wojciechkochlewski@gmail.com

Warszawa – Młociny..

Do P.T. Muzealników i Bibliotekarzy

Szanowni!

Wiadomo, iż oryginałami *Ustawy Rządowej – Konstytucji 3 Maja* są jej rękopisy podpisane przez obu marszałków Sejmu (Wielkiego) i Konfederacji oraz członków Deputacji Konstytucyjnej. Znane są dwa egzemplarze, znajdują się w Archiwum Akt Dawnych w Warszawie. Kilkakrotnie wydawane były ich faksymile. Ostatnio w ubiegłym roku. Zaś oficjalnym dokumentem jest jej pierwodruk odbity z formułąmi oblaty dokonanej 5 maja, wpisany do ksiąg miejskich a następnie podpisany i opatrzony suchą pieczęcią przez Pisarza Ziemińskiego i Grodzkiego warszawskiego. W tym czasie urząd ten pełnił Adam Skulski. Takich dokumentów jest zaledwie kilka egzemplarzy. Wydań *Ustawy Rządowej* i konstytucji ją uzupełniających w okresie niecałych piętnastu miesięcy ich obowiązywania było kilkanaście (wówczas wszelkie akty uchwalane przez sejmy nazywane były konstytucjami). Ogólny ich nakład oceniany jest na 20 – 30 tysięcy egzemplarzy. Badał to dr Jerzy Kowecki **w 1971 roku**. Nie słyszałem dotąd by ktoś ze świata nauki potem tą problematyką się zajmował. Późniejsze publikacje opierały się na ówczesnych ustaleniach.

Dr Kowecki znalazł i umiejscowił cztery egzemplarze pierwodruku *Ustawy Rządowej* w tym dwa podpisane o randze oficjalnego dokumentu.

Ja stwierdziłem, że te uwierzytelnione i te nie podpisane pochodzą z dwóch różnych składów drukarskich. Do tej pory, naliczyłem 19 egzemplarzy wśród nich (prawdopodobnie) 4 podpisane.

W moich zbiorach mam obydwa odbicia – w tym – **oficjalny dokument Konstytucji 3 Maja** z podpisem i pieczęcią. Posiadam też osiem różnych wydań z lat 1791-1792. Moim zdaniem **są one relikwiami narodowymi**, a wiedza, zwłaszcza o pierwodrukach jest znikoma. Stan ten uważam za skandaliczny, kompromitujący nasze badania historyczne.

Usiłując cokolwiek zmienić doprowadziłem do kilku wystaw i prelekcji połączonych z pokazem.

I tak:

30 kwietnia – 5 maja 2004 r. *Brzmi Polonez Trzeciego Maja*, Ośrodek Budownictwa Ludowego w Szymbarku (k/Gorlic);

8-12 maja 2006 r. – *Małopolskie spotkania Bibliofilskie*, biblioteki w: Jaśle, Limanowej, Mszanie Dolnej, Krośnie, Gorlicach, Starym Sączu oraz w Kwiatonowickim Dworze (z inicjatywy tegoż dworu i biblioteki w Gorlicach, tak jak i wystawa w 2004 r.);

25 kwietnia - 4 lipca 2010 r. – *Pierwodruki Konstytucji 3 Maja*, Muzeum w Nieborowie i Arkadii;
15 września 2011r. – 29 lutego 2012 r. *Konstytucja 3 Maja – Kamień milowy współczesnej Europy* w Muzeum Drukarstwa Warszawskiego (z inicjatywy tegoż muzeum);

7 - 31 marca 2012 r., pod takim samym tytułem w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej;

26 kwietnia - 29 lipca wydania *Ustawy Rządowej* z okresu jej obowiązywania z mego zbioru towarzyszyły wystawie Hieronima Marka Pietrasa zorganizowanej w Muzeum Historii Kielc: - *Pamiętka dnia tego*;

3 -14 maja 2013 r. *Konstytucja 3 Maja – Kamień milowy współczesnej Europy* – Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

Każda z tych wystaw była inna, ale zawsze centralnym punktem był pierwodruk lub pierwodruki *Ustawy Rządowej* – i tak być powinno. Wystawa w Muzeum Drukarstwa Warszawskiego **została uhonorowana wyróżnieniem w VI edycji Konkursu „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne -Wierzba 2011”**.

Zbiory moje jestem gotów udostępniać wszystkim muzeom i bibliotekom, które spełnią kilka podstawowych warunków: zapewnią użyczonym obiektom odpowiednie parametry klimatyczne i wszelkie wymogi bezpieczeństwa; zwrócą koszty moich przejazdów oraz transportu eksponatów (bądź zajmą się jego zorganizowaniem); urzędzą ekspozycję (służę zarówno konsultacjami jak i wieloma planszami); wydadzą katalog; zadbają o nagłośnienie w okolicznych szkołach i lokalnych mediach.

Dotychczasowe moje działania w tym zakresie są zaprezentowane na stronie internetowej www.konstytucja3maja.info. Tam też znajdują Państwo moje publikacje na ten temat.

W moich zbiorach znajduje się wiele innych ciekawych i wartościowych materiałów. Wszystkimi nimi służę. Jestem głównym inicjatorem wystaw poświęconych Samuelowi Tyszkiewiczowi i jego Oficynie Florenckiej. Wystawa ta miała już cztery odsłony. – Po warszawskiej (w Muzeum Historycznym m.st. Warszawy w 2009), w Gorlicach, Łodzi i Lublinie. Posiadam starodruki dotyczące historii Polski, encyklopedie, pokaźny zbiór druków bibliofilskich, w tym z oficyn Prochaski, Gliwy, Girsy czy Tryznów. – Nie bez kozery nazwałem się samozwańczo Bibliofilem Młocińskim.

Czekam na kontakt z nadzieją, iż wielu z Państwa podzieli moje zdanie i wesprze działania dążące do zaradzeniu złu, jakim jest obecny stan wiedzy o jednym z najważniejszych dokumentów z dziejów nie tylko państwa, w którym żyjemy ale i całego cywilizowanego świata.